

Nan Maekadwa Ay Surat Pablo Kan Timoteo

Nan Omona Ay Ammuwun

Nan nauy ay surat Pablo at hiyana nan maekadwa ay suratna kan Timoteo. Insuratna na as nan naifiaruchana ad Roma kiapú as nan pammatina kan Apo Jesu Cristo (1:16-17; 2:9). Kun pay hi Timoteo, nayaschi ad Efeso ay cha mun-is-isuru ya mun-ekaskasaba as nan chiyuycha omaafurot hid-i.

As nan nauy ay surat, tinukun Pablo hi Timoteo ta atuna nan hanacha chunu ay naichat kan hiya uray wachachay mangepalikiat ya mangontra kan hiya. Tay nan namnamaun Pablo at epapasnek Timoteo ay mangekasaba ya mangisuru as nan maepangkep as nan kalen Apo Dios. Tinukuna us hiya ay achi maketaptapi as nan chiyuycha maid kotkotokna ay ap-apat, ngem kuna at epapasnek ay mangiturturuy ay mangunud as nan tit-iwa ay sursuru ay nurpu kan Apo Dios.

Kiapú ta aammon Pablo ay achi mafiayag at patayuncha hiya (4:6), chinawatna kan Timoteo ay omali ad Roma ay mangfisita kan hiya (4:9, 21).

Nan kaamuchan ay laychun Pablo ay epakaammu kan Timoteo at hiyana: “Ngem kun pay he-a, masapor etatalengaam ay mangaywan as nan pammatem ta achika maar-allilaw” (2 Tim. 4:5).

Nan Nakudkudwaan Nan Nauy Surat

Nan Laplapon Nan Surat 1:1-2

Nan Panangepapigsa As Pammati 1:3-2:13

Nan Tukun Ya Nan Naifilin Ay Ekaman 2:14-4:5

Nan Kasasaad Pablo 4:6-18

Nan Anongos Nan Surat 4:19-22

Nan Laplapon Nan Surat

1 ¹Ha-un hi Pablo ay usa ay apostol Cristo Jesus, tay hiyana nan enkeddeng Apo Dios. Naifiaorak ta uyku ekasaba nan fiyag ay enkaren Apo Dios kan chitaku ay omaafurot kan Cristo Jesus.

²Nauy kasin nan suratku kan he-a, Timoteo ay ifilangku as anakku ay laylaychok. Sapay koma ta mawawacha kan he-a nan grasya, sug-ang ya talna ay nurpu kan Apo Dios ay Ama takú ya kan Cristo Jesus ay Apo takú.

Nunyaman Hi Pablo Kiapú As Nan Pammaten Timoteo

³Munyananak kan Apo Dios ay chak munserserfiyan as nan nacharos ay numnumku ay kaman as nan nunserfiyan nan kaap-uwak ad pus-uy. O, kunak kay munkarkarag as inurkiw ya lenafi, numnumok us ay mangekarag kan chakayu, ya kanayonak ay munyaman kan Apo Dios kiapú kan he-a. ⁴Mailiwak as solet kan he-a, kaskasin as nan mangnumnummak as nan chiyuycha luwam as nan nunsiananta, isunga laraychok ay mangila kasin kan he-a ta maragsakanak.

⁵Ninumnumku us nan tit-iwa ay pammatem ay kaman us challu as nan pammaten lolam ay Loida ya hi enam ay Eunice. Ammok ay assesa us nan wacha kan he-a ad wani.^a ⁶Isunga epanumnumku kan he-a ay iturturuymu ay mangepapigsa as nan inchat Apo Dios ay kafiaelam as nan nangepatayak as nan limak ay nangekarag kan he-a.^b ⁷Tay chaan inchat Apo Dios kan chitaku nan espiritu ay omepaugyat, ngem kun at espiritu ay umichat as kafiaelan takú ay munserfi kan Apo Dios, layad takú as nan iib-a takú ya mangetporan takú as nan laylaychun nan achor takú.

⁸Isunga achika munfiabfiain ay mangepaneknek as nan maepangkep as nan Apo takú. Achika us munfiabfiain kiapú kan ha-un ay naifiarud kiapú as nan munserserfiyak kan hiya. Ngem kunka at makiliwas kan ha-un kiapú as nan mangekaskasabaan takú as nan Ammay ay Chamag, tay ichat Apo Dios chi pigsa takú ay manganos as nan hana ay liwas.

⁹Ensarakana ya enayakiana chitaku ta chitaku nan nasantowan ay tatakuna. Nan nangekamanana's chi at fiakun kiapú as nan ammay ay enkaman takú, ngem kiapú as nan mismu ay pangkepna^c ya grasyana kan chitaku. Inchatna nan nauy ay grasya babaen kan Cristo Jesus sakbay mafiayang nan luta. ¹⁰Ngem ad wani, enpailana sa ay grasya babaen as nan enmaliyan Cristo Jesus asna's luta ay mangesarakan kan chitaku. Kenaana nan pannakafialin nan utúy, ya enpakaammuna as nan tatakun nan fiyag ay maid patingkiana mu afurotuncha nan nauy Ammay ay Chamag.

^a 1:5 Ara. 16:1 ^b 1:6 1 Tim. 4:14 ^c 1:9 1 Ped. 1:4-5

¹¹Chinutokanak kan Apo Dios as apostolna ta uyku ekasaba ya isuru nan nauy Ammay ay Chamag. ¹²Hiyana nan kiapón nan chak mun-iliwliwasan. Ngem achek ekafiai na, tay ammok nan tenalekku, ya achiyak us munchuwachuwa ay kafiaelan Apo Dios ay mangaywan as nan entalekna kan ha-un^d inkiana as nan umchanan nan urkiw ay omaliyan Apo Jesus. ¹³Mu mun-isuruka, unuchum nan tit-iwa ay insursurok kan he-a, ya iturturuymu us ay mangepaila as nan pammati ya layad ay wacha kan chitaku ay enmafurot kan Cristo Jesus.^e ¹⁴Babaen as nan fiachang nan Espiritu Santo ay mawawacha kan chitaku, aywanam nan napateg ay sursuru ay entalek Apo Dios kan he-a ta achi mafiarfaliwan.

¹⁵Ammom met ay inyangkiayanak as nan am-in ay omaafurot ad Asia, ya naetapi cha Figelo kan Hermogenes. ¹⁶Kun pay nan pamilyan Onesiforo, sapay koma ta sug-angan nan Apo chicha, tay namen ongor ay penalagsakak kan hiya. Chaana enkafiai nan naifiarfiaruchak, ¹⁷ngem kun at as nan inumchanana ad Roma, makakud hiya ay manganap kan ha-un inkiana ininchananak. ¹⁸Ammom ay ustun nan am-in ay en-enatna ay nunserfi kan ha-un ad Efeso. Sapay koma ta sug-angan Apo Dios hiya as nan urkiw ay mangokomána as nan tatau.

Nan Matalek Ay Munserfi Kan Cristo

2 ¹Kun pay he-a ay anakku, masapor papigsaum nan pammatem babaen as nan grasyan Apo Dios ay naichat kan chitaku ay nakiususa kan Cristo Jesus. ²Nan am-in ay chinngormu kan ha-un ay insursurok kan he-a as nan sangwanan nan ongor ay tatau at isurom us chaná as nan tatau ay matalek ta chicha us nan mangisuru as nan tapina.

³Makiliwaska kan ha-un ay kaman as nan cha iliwliwas challu nan chiyuycha omaafurot kan Cristo Jesus ay kaman as nan atun nan matalek ay sorchachu. ⁴Nan cha munchunchunu ay sorchachu at achi maetapi as nan cha at-atun nan fiakun sorchachu, tay nan laychuna at palaylayachuna nan ap-apuna. ⁵Numnumunyu na: Nan taku ay makeab-abfiak as tennagtakian at maid maichat kan hiya as gun-guna sukúdna tongparun ay ustun nan lintig tud-i ay ay-ayam. ⁶Nauy pay nan usa: Nan makakud ay munsamor at masapor hiya nan omon-ona ay mangara as nan kudwana as nan naani. ⁷Numnumnumum ay ustun nan nauycha ay infiakiak, tay fiadngan chaká kan Apo Jesus ta maawatam am-in.

⁸Achim liwliw-an nan Ammay ay Chamag ay chak ekaskasaba ay tenakon Apo Dios hi Jesu Cristo manipud as nan utúy ay kianak David. ⁹Kiapú as nan mangekaskasabaak as nan nauy Ammay ay Chamag, parpaliwasanak ya korkor-onganak ay kaman lomalabsing as lintig. Ngem uray, tay achi mafialin ay makor-ongan nan kalen Apo Dios.

^d 1:12 Nan usa pay ay laychun tona ay kanan at “entalekku kan hiya.” ^e 1:13 1 Tim. 1:14

¹⁰Isunga eta-unku nan am-in ay likiatku para as nan chiyuycha pinilen Apo Dios ay tatakuna ta maesarakancha us koma babaen kan Cristo Jesus ya mawawacha kan chicha nan am-ammay ay fiyag ay maid patingkiana.

¹¹Tit-iwa na ay sursuru ay kanana,

“Mu maetapi takú ay matuy kan Cristo, maetapi takuntu us kan hiya ay matakú ad chaya.^f

¹² Mu et-aun takú nan likiat, maketoray takuntu kan hiya.

Mu esaot takú hiya, esaotnantu us chitaku.^g

¹³ Mu achi takú mapiyar kan hiya, matalek challu hiya, tay achi mafialin ay munkutkutum.”^h

Nan Chiyuycha Ukialen Nan Munserserfi Kan Apo Dios

¹⁴Kanayonmu ay epanumnum nan nauy as nan iib-am ay omaafurot, ya filinum chicha as nan sangwanan Apo Dios ay achicha makisumsuma maepangkep as nan laychun ay kanan nan chiyuycha kali. Maid kotkotok tosa, ya kuna lawá chachaelun nan pammaten nan chiyuycha chuchumngor.ⁱ ¹⁵Kun pay he-a, epapatem nan kafiaelam ay mangedkaman as nan mangepalaylayad kan Apo Dios, ya isurom ay ustu nan kalen Apo Dios. Tay mu hiyasa nan atum, achika poros mafiainan. ¹⁶Achika makeapat as nan tatakú as maepangkep as maid kotkotokna kan Apo Dios, tay kuna lawá epaachawwi nan tatakú as nan laychun Apo Dios. ¹⁷Maepachong nan achi tit-iwa ay sursurucha as nan saket ay kanser ay munwaras ya chachaeluna nan intiru ay achor. Nan chuwa as nan nauycha mun-is-isuru as achi tit-iwa at cha Himeneo kan Fileto. ¹⁸Sinmiyancha as nan tit-iwa ay sursuru, tay chacha kankanan un narpas at nan matakúwan nan natuy manipud as nan utúy. Isunga chacha lillifokun nan tapen nan omaafurot ta chukkiancha nan pammaticha.^j ¹⁹Ngem achi challu masokatan nan tit-iwa ay kalen Apo Dios, tay kaman as nan chupras ay achi mapsak. Wacha nan naisurat hena ay kanana, “Aammon Apo Dios nan chiyuycha tatakuna,” ya kanana us, “Nan mangali un omafurot as nan Apo at masapor chukkiana nan chiyuycha achi nalintig.”^k

²⁰As nan afong nan fiaknang, ongor chi tukutukún ay wacha hid-i ay maosar ay fiakun yangkiay naamma as fialetok ya silver, ngem naamma us as kaiw ya luta. Nafiaror as solet nan kaosaran nan tapina, ya achi nafiaror nan kaosaran nan tapina. ²¹Hiyana nan maepadpachongana kan chitaku. Mu chukkian nan taku nan am-in ay mangotettet, maosar hiya as nan napateg ay kaosarana, tay napasanto hiya ya os-osarun nan Apo. Angkiay ya nakasakiana hiya ay mangedkaman as am-in ay

^f 2:11 Rom. 6:3-5, 8 ^g 2:12 Mat. 10:33 ^h 2:13 Rom. 3:3-4 ⁱ 2:14 1 Tim. 6:4
^j 2:18 1 Co. 15 ^k 2:19 Sal. 34:14; Prov. 3:7

ammay. ²² Isunga chukkiam ngarud nan mun-ongosán chi fiafiallu, ya epapatem ay mangedkaman as nalintig, mangepapigsa as nan pammatem ya manglaylayad as nan iib-am ay omaafurot. O, makekappiaka as nan chiyuycha nacharos chi numnumcha ay munchaychayaw kan Apo Jesus.^l ²³ Kasek ifilin na kan he-a ay achika makeap-apat as nan maepangkep as maid kotkotokna ya maid maifiachangna as nan tit-iwa ay pammati, tay ammom met ay munlumu chasa as masusumaan.^m ²⁴ Tay nan fiabfiarun Apo Dios at masapor achi makisumsuma, ngem kuna at atun chi ammay as nan am-in ay tatau. Masapor us naraing ya naanos ay mun-isuru, ²⁵ ya naanos ay mangtukun as nan chiyuycha komontra kan hiya ta urum ya fiadngan Apo Dios chicha ta munfiafiawicha ya maammuwancha nan kenatit-iwa. ²⁶ Mu hiyasa nan ommat, munfiangadchantu as nan ustu ay numnumcha, ya makalufuscha as nan sil-ubⁿ Satanas ay nanisil-ub kan chicha ta unuchuncha nan laychuna.

Nan Atun Nan Taku Mu Umchan Nan Chiyuycha Anongos Ay Urkiw

3 ¹ Masapor maawatam na. As nan chiyuycha anongos ay urkiw, omalintu nan timpon chi likiat. ² Tay nan ukialen nan tatau at nan achorcha yangkiay nan laylaychuncha, ya naakumcha as siping. Kaskasinja napangas, napasis-iya ya umiinsurtu. Achichantu afurotun nan chanakchakorcha. Achichantu ammu ay munyaman, ya achicha epateg nan nasantowan. ³ Maidu layadcha as nan pachongcha ay taku, ya maid poros ammucha ay pomakawan. Omekak-alichantu as nan pachongcha ay taku, achichantu maetporan nan laylaychun chi achorcha, songelchantu ya iinglunchantu nan ammay. ⁴ Esepsepchantu nan mangedkamkaman as ammay. Darasoduscha ya pararu ay napangascha. Nan laylaychuncha at nan mangepalagragsak as achorcha, fiakun hi Apo Dios. ⁵ Epiacha ay relihiyosocha, ngem achicha figfikun nan ustu ay kafiaelan Apo Dios ay mamarfialiw as nan mangotettet ay ukialicha. Achika makekadmakadwa as nan assesesa ay tatau.^o ⁶ Tay nan tapina kan chatosa at epapeletcha ay sungkop as nan ab-afong babaen as nan kenasikapcha ay makilidid-iwa as nan fianafiai ay naraka ay maawis ay chumngor as nan isursurucha. Nan nauycha ay fianafiai at chicha nan nalilifok chi numnumcha kiapú as nan ongor ay fiasfiasorcha. Chicha nan nangun-unud as nan am-in ay mun-ongosán nan achor. ⁷ Chicha us nan cha munsurusuru, ngem achicha poros maammuwan nan tit-iwa ay sursuru. ⁸ Nan hanacha ay tatau at kamancha kan cha Janes kan Jambres ay nangkontra kan Moises ad pus-uy, tay kontrauchantu us nan kenatit-iwa. Mangotettet chi panagnumnumnumcha, ya kinukutum chi pammaticha.^p ⁹ Ngem achi

^l 2:22 1 Tim. 6:11 ^m 2:23 1 Tim. 1:4, 7; 4:7; 6:4, 20 ⁿ 2:26 1 Tim. 3:7

^o 3:5 Rom. 1:18-32; Tit. 1:16 ^p 3:8 Exo. 7:11, 22; 9:11

mafiyag at mailan nan am-in ay tatakú nan kenangokngok chatosa ay kaman as nan enommat kan cha Janes kan Jambres.

Nan Anongos Ay Filin Pablo

¹⁰Ngem he-a, ammom nan isursurok, nan panagfiyagku ya nan pangkepku as nan nauy ay fiyagku. Ammom nan pammatek, nan kenaanosku, nan layadku ya nan kenamanang-eta-unku. ¹¹Ammom met us nan naparpalikiatanak ya nan nun-iliwliwasak ay kaman as nan enommat kan ha-un ad Antiokia, ad Iconio ya ad Listra. Ngem ensarakanak kan Apo Dios as nan am-in ay likiatku. ⁹ ¹²Tit-iwa ay mapalikiatan nan am-in ay munlayad ay matakú as nan nadosan ay panagfiyag kiapú as nan pammatacha kan Cristo Jesus. ⁷ ¹³Kun pay nan manangotettet chi ukialicha ya omaallilaw ay tatakú at kaskasin momangmangotettet chi ukialicha. Chacha omar-allilaw ya chacha us maar-allilaw. ¹⁴Ngem kun pay he-a, iturturuymu ay mangafurot as nan enad-acharmu ya nan ammom ay tit-iwa, tay ammom met nan katatakon nan chiyuycha nangisursuru kan he-a. ¹⁵Nunlapu us as nan kaongam, naisursuruwanka as nan naisurat as nan Kalen Apo Dios ay hiya nan nangetoróng kan he-a ay mangammu as nan kaesarakanan babaen as nan pammati kan Cristo Jesus. ¹⁶Am-in ay enpaisurat Apo Dios at hiya mismu nan nakin numnum ya nafiaron nan kaosarana. Isuruna nan kenatit-iwa kan chitaku, sengarana chitaku ta ikinak takú ay fumasfiasor, palintikuna chitaku as nan kenomsawan takú, ya isuruna chitaku ay mangunud as nan nalintig ay panagfiyag ¹⁷ta maid munkurangan takú ay munserfi kan Apo Dios, ya nakasakiana takú ay mangekaman as nan am-in ay ammay.

4 ¹As nan mangiilan Apo Dios ya hi Cristo Jesus ay mangokómtu as nan am-in ay matatakú ya nunkatuy, ya kiapú as nan omaliyana ay muntoray, ifilinku na kan he-a: ²Ekasabam nan kalen Apo Dios. O, munsasakianaka ay mangekasaba uray mu hiyasa nan ustu ay timpu winnu fiakun. Epakaammom kan chicha mu wachay kenomsawancha, ya sengaram chicha ta ikinakcha ay fumasfiasor. Papigsaum us nan numnumcha ay mangekaman as ammay. Naanoska ay mangisuru kan chicha. ³Tay umchan nan timpu ay achi chumngor nan tatakú as nan tit-iwa ay sursuru, ngem kuncha at unuchun nan laylaychun nan achorcha, ya anapuncha nan chiyuycha mun-isursuru as nan laylaychuncha ay chungchungrun. ⁴Achichantu laychun ay chungrun nan maepangkep as nan kenatit-iwa, ngem kun at nan maepangkep as nan pinupus-uy ay es-estorya. ⁵Ngem kun pay he-a, masapor etatalengaam ay mangaywan as nan pammatem ta achika maar-allilaw. Eta-unmuy likiat. Iturturuymu

¶ 3:11 Ara. 13:14–14:20 ¶ 3:12 Mat. 5:10-12; San. 1:2-4; 1 Ped. 2:20-21 § 4:4 1 Tim. 1:6; 6:20-21; 2 Tim. 2:18

ay mangedkaskasaba as nan Ammay ay Chamag ya atum nan am-in ay entalek Apo Dios kan he-a.

⁶Tay ha-un at inumchan nan timpu ay manaynanak as nan nauy ay fiyag. Kamanak as nan fiayas ay maikuyag ay maetapi as nan maichaton kan Apo Dios. ⁷Epatchongku us nan nunserserfiyak kan Apo Dios as nan ab-abfiak ay tennagtakian. Enpapasnekku, at inumchanak as nan linya ay munpatingkiaan. Enpapasnekku us ay nangunud as nan enafurot takú ay maepangkep kan Cristo. ⁸Isunga naiyiis-ud kan ha-un nan gun-guna ay ichat nan Apo as nan chiyuycha nalintig chi panagfiyagcha. O, gun-gunaanak as nan Apo as nan urkiw ay mangokomána as nan katakutaku ya fiakun ha-un yangkiay nan gun-gunaana ngem uray us nan am-in ay manglarayad ay maman-ud as nan munpail-ana.

Nan Laychun Pablo Ay Atun Timoteo

⁹Epatem nan kafiaelam ta kamuwum ay omali kan ha-un, ¹⁰tay tenaynanak kan Demas ay inmuy ad Tesalonica kiapú ta nan fiyag asna's luta nan laylaychuna. Inmuy hi Cresente ad Galacia, ya hi Tito ad Dalmacia. ^t ¹¹Kun yangkiay hi Lucas nan kadwak hena. As nan omaliyam, chag-osum hi Marcos, tay makafiachang hiya kan ha-un as nan chunok. ^u ¹²Kun pay hi Tikico, infiaorku hiya ad Efeso. ^v ¹³Chag-osum us nan kakiayku ay infiatek kan Carpo ad Troas. Etapem us nan chiyuycha liblok, kaskasin nan chiyuycha nalolopelop ay larat ay nasurasuratan.

¹⁴Hi Alejandro^w ay munfusfusór at ongor chi en-enatna as mangotettet kan ha-un. Kun kikiad hi Apo Dios as manusa kan hiya ay maiyunud as nan chiyuycha en-enatna. ^x ¹⁵Isunga il-ilaum us hiya, tay pararuy atuna ay mangontra as nan cha takú isursuru.

¹⁶As nan enmon-ona ay nangfistikiarancha kan ha-un, maid poros usa as nangelalintikian kan ha-un. Tenmaynancha am-in. Sapay koma ta achi ifilang Apo Dios chachi as fiasfiasorcha. ¹⁷Ngem finadnganak kan Apo Jesus ya penapigsaak, isunga kenafiaelak ay nangekasaba as nan am-in ay maepangkep kan hiya ta chungrun nan am-in ay Gentil. Isunga enlayawak nan tatakú ay mangpatuy kan ha-un. ^y ¹⁸Nan Apo at esarakanaktu as nan am-in ay kenamangotettet inkiana araukan kan hiya henan muntotorayana ad chaya. Machaychayaw koma hiya in-inkiana! Amen.

Nan Anongos Ay Pakomostan Pablo

¹⁹Pakomostaum cha Priscila kan Akila ya cha Onesiforo ay hinfiaruy. ²⁰Hi Erasto at nafiati ad Corinto. Infiatek hi Trofimo ad Mileto, tay

^t 4:10 Col. 4:14; Film. 1:24 ^u 4:11 Ara. 12:12, 25; Col. 4:10; Film. 1:24 ^v 4:12 Efe. 6:14-22; Col. 4:7-8; Tit. 3:12 ^w 4:14 1 Tim. 1:20 ^x 4:14 Sal. 28:4; 62:12; Prov. 24:12; Rom. 2:6
^y 4:17 Sal. 7:1-2; 22:21; 35:17. Nan naisurat as nan kali ay Griego at "naesarakanak as nan mangfiangtan nan layon kan ha-un."

nunsaket hiya.^z ²¹Epatem man paat nan kafiaelam ta makaalika hena sakbay chuminamuy.

Komostaka kanu, kanan cha Eubulo, Pudente, Lino ya hi Claudia ya am-in nan omaafurot ay wacha hena.

²²Sapay koma ta nan Apo at mawawacha kan he-a. Sapay koma ta mawawacha kan chakayu nan grasya.

^z 4:20 Ara. 19:22; 20:4; 21:29; Rom. 16:23